

L'indicatiu perfet

El llenguatge presenta, com tothom sap, molts casos d'ús facultatiu. Una mateixa idea es pot expressar de dues —o fins i tot de més— maneres correctes diferents, i el qui parla o el qui escriu pot exercir, sobiranament, la facultat d'escollir aquella que s'estimi més. Tant es pot dir La reunió a la qual vam assistir com La reunió a què vam assistir. Ja me'n diràs quelcom com Ja me'n diràs alguna cosa. Calia decidir-ho com S'havia de decidir, Ens vam trobar dijous com Ens trobàrem dijous. Però l'exercici real d'aquesta facultat comporta la perfecta coneixença de les dues formes d'expressió concurrents en cada cas, de la validesa de totes dues i, encara, la consideració detinguda i mesurada de cada una, dels seus possibles avantatges i inconvenients. Si no és així, no es pot pas dir que es tria, que s'exerceix la facultat d'elecció: no es fa sinó obrar condicionat per les pròpies limitacions.

Que tants escriptors recorrin tan sovint a les formes verbals del pretèrit simple (dit indicatiu perfet: ens trobàrem) en lloc de les més usuals del pretèrit perifràstic (ens vam trobar) és un fet que haurien d'aclarir ells mateixos. Es evident que n'hi ha que donarien raons vàlides i convincents, si més no, que demostrarien que han exercit realment la facultat de triar. Però en trobaríem un bon nombre que segurament serien incapaçs d'adduir cap raó i que potser l'única cosa que evidenciarien és que en el moment de posar-se a escriure s'allunyen fatalment dels models del llenguatge parlat. Fet tant més sorprenent que molts d'ells són els mateixos que no vacillen a admetre, en nom del llenguatge viu, les desviacions més lamentables de la llengua col·loquial.

Però encara hi ha més a dir. Observem, actualment, reiterats errors morfològics en l'ús d'aquestes formes de l'indicatiu perfet: «manteniren» en lloc de mantingueren «obteni» en lloc de obtingue «veniren» en lloc de vingueren. La conjugació dels verbs catalans —que hi voleu fer!— també presenta les seves irregularitats. No les podem dir totes, però consten a qualsevol gramàtica. Si mes no, doncs, qui en lloc de dir una frase tan usual com *Ei van treure de casa s'estimi més de recórrer a l'indicatiu perfet, abans de dir «Ei traïeren de casa» que consulti un manual que li indicara l'altra solució bona: *Ei traçueren de casa.**

Albert Jane